

Tjeneste ved palliativ enhet i sykehjem eller distriktsmedisinsk senter som ledd i utdanningen til kompetanseområdet palliativ medisin

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en forsøksordning med palliativ medisin som formelt kompetanseområde. Forsøksordningen skulle etter planen være fra mars 2011 og ut året 2014. Siste halvår ble det gjort en evaluering av ordningen. Etter evalueringen er forsøksordningen videreført på ubestemt tid.

Den overordnede målsettingen med ordningen er å bedre helsetilbudet til alvorlig syke og døende og sikre et mer enhetlig palliativ tilbud nasjonalt. Det er samtidig et mål å gi leger som arbeider innenfor palliativ medisin, en formalisert kompetanse i fagområdet. Godkjenning i kompetanseområdet bygger på følgende krav (1,2):

- spesialistgodkjenning i klinisk spesialitet
- gjennomført Nordic Specialist Course in Palliative Medicine eller tilsvarende kurs
- to års klinisk tjeneste i palliativ virksomhet

Minst ett år av den kliniske tjenesten skal foregå ved palliativt senter som har både team og sengeenhet (3) og er godkjent som utdanningssted. Det andre året kan foregå ved palliativt senter i sykehus eller ved palliativ enhet i sykehjem. Tjeneste ved palliativ enhet i sykehjem må være forhåndsgodkjent for å telle til kompetanseområdet, og anbefales utført etter sykehustjenesten.

Definisjon av palliativ enhet i sykehjem

Enhet innad i sykehjemmet som er organisatorisk tilrettelagt og har faglig kompetent personale for å kunne gi mer avansert palliativ behandling og pleie enn det som kan tilbys i en vanlig sykehjemsavdeling. Tilsvarende vil gjelde for sykestue og distriktsmedisinsk senter (DMS) (3).

Forhåndsgodkjenning av tjeneste

- Den enkelte lege må søke om forhåndsgodkjenning av sin tjeneste ved palliativ enhet ved sykehjem eller DMS. Godkjenning må innhentes før oppstart av tellende tjeneste.
- Tjenesten må være forhåndsgodkjent med veileder og et oppsatt utdannings- og undervisningsprogram.
- Det bør tilstrebes at lege som skal utdannes til kompetanseområdet, tilsettes i et ferdig planlagt "utdanningsløp". Med det menes at hele tjenesten over 2 år er planlagt før utdanningen i kompetanseområdet palliativ medisin startes, med kontinuitet i forhold til veileder og kollega som kan gi supervisjon.
- Det forutsettes at samarbeid inngås mellom utdanningssteder som ligger innenfor akseptable avstander for at leger under utdanning i et foretaksområde skal kunne tjenestegjøre på forskjellige enheter.

Krav til tjenesten ved palliativ enhet i sykehjem eller DMS

1. Pasientgrunnlag og faglig nivå

Enheten skal ha *minst 6 senger* og være bemannet og drevet i henhold til retningslinjene i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon (3). Pasientgrunnlaget må være av en slik størrelse og sammensetning at lege under utdanning sikres tilfredsstillende erfaring i diagnostikk og behandling innenfor palliativ medisin.

2. Stillingsstørrelse

Legen må være ansatt i *minst 30 % stilling tilknyttet enheten*. Tjenesten teller tilsvarende stillingsstørrelse.

3. Samarbeid med palliativt senter i helseforetaket

Enheten skal ha formalisert samarbeid med palliativt senter for å opprettholde et nødvendig faglig nivå og sikre supervisjon av legens arbeid. Palliativt senter (team) skal i utdanningsperioden ha regelmessige pasientkonferanser med legen ved enheten, minst to ganger per måned.

4. Øvrige samhandlingsinstanser

Enheten skal ha et strukturert samarbeid med fastlegene og hjemmetjenestene.

5. Veiledning

Lege under utdanning til kompetanseområdet skal ha oppnevnt veileder som selv innehar godkjenning i kompetanseområdet eller er godkjent som veileder på annet grunnlag. Veiledning skal gjennomføres regelmessig og skal inkludere evaluering av legen under utdanning. Det forutsettes planlagte veiledningsmøter minimum en gang per måned. Det anbefales at veileder oppnevnt ved palliativt senter ved begynnelsen av utdanningen følger legen gjennom hele utdanningsperioden.

6. Undervisningsprogram

Lege under utdanning skal ha en individuell utdanningsplan for hele utdanningsløpet, og skal delta i et oppsatt undervisningsprogram. Undervisningen skal foregå minst 36 uker per år, dvs 72 undervisningstimer per år; antallet reduseres tilsvarende stillingsstørrelse for leger i deltidsstilling. Legen skal også selv undervise. Under tjenesten i sykehjem kan legen med fordel delta i undervisningen på det nærmeste palliative senteret godkjent som utdanningssted. Et alternativ er smågruppe med møter hver 3.-4. uke, e-læring, oppsamlet undervisning (kurs) eller felles, regional, webbasert undervisning.

Nærmere bestemmelser

Nærmere bestemmelser om utdanningen er gitt på Helsedirektoratets nettsider, /

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/autorisasjon-og-spesialistutdanning/palliativ-medisin-som-kompetanseomrade>

Referanser

1. Kompetanseområde i palliativ medisin. Prosjektplan. Helsedirektoratet: Fagrådet for kompetanseområdet palliativ medisin, 01.11.2010.

https://www.helsedirektoratet.no/tema/autorisasjon-og-spesialistutdanning/palliativ-medisin-som-kompetanseomrade/prosjektplan-kompetanseomrade-palliativ-medisin-2010.pdf/_attachment/inline/e67a7663-ed0d-4609-9ee8-8c300b64a8c7:fcd5fa71e980c00a6c9060632103b5d431486442/prosjektplan-kompetanseomrade-palliativ-medisin-2010.pdf

2. Målbeskrivelse for kompetanseområdet palliativ medisin. Helsedirektoratet: Fagrådet for kompetanseområdet palliativ medisin, 01.11.2010. Revidert 2018.

https://www.helsedirektoratet.no/tema/autorisasjon-og-spesialistutdanning/palliativ-medisin-som-kompetanseomrade/m%C3%A5lbeskrivelse-kompetanseomr%C3%A5det-pallmed.pdf/_attachment/inline/12676d44-99d9-48eb-a72a-cd01c20ab812:86bf34b7103fc4e5a4f9f813c31a9a57a77d8376/m%C3%A5lbeskrivelse-kompetanseomr%C3%A5det-pallmed.pdf

3. Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Helsedirektoratet 2007. Revidert

utgave 2015. IS-2285. <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonalt-handlingsprogram-med-retningslinjer-for-palliasjon-i-kreftomsorgen>